

Onderwerp Consequenties uitstel kaderstelling subsidies sociale basis	
Nummer	2019/372867
Portefeuillehouder	Meijs, M.-Th.
Programma/beleidsveld	1.2 Sociale basis
Afdeling	MO
Auteur	Duker, J.W.
Telefoonnummer	023-5115041
Email	jwduker@haarlem.nl
Kernvraag aan de commissie	Het college vraagt de commissie om: 1. samen met het college een werksessie over sturing en monitoring in de sociale basis te organiseren. 2. haar voorkeur uit te spreken voor een van de volgende maatregelen om bestaande en/of nieuwe initiatieven te financieren in 2020, nu er dat jaar geen dekking meer is voor de incidenteel gesubsidieerde nieuwe initiatieven: a. Neutrale herverdeling b. Gewogen herverdeling per thema c. Herverdeling door het college d. Subsidie nieuwe initiatieven niet continueren
Behandelvoorstel voor de commissie	Het college stuurt de opinienota ter bespreking naar de commissie Samenleving.
Relevante eerdere besluiten	- Collegebesluit Aanpak Sociale Basis 2020 (2018/566771) in commissie Samenleving 6 december 2018 - Raadsbesluit RKC-rapport Leren Waarderen (2018/809200) in gemeenteraad 20 december 2018 - Motie Heldere kaders uitvraag sociale basis in raadsvergadering 18 april 2019
Besluit college d.d. 21 mei 2019	1. Het college stelt de opinienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

Bij de behandeling van de Kaderstelling Sociale Basis 2020 op 18 april 2019 is door de gemeenteraad een motie aangenomen die het college verzoekt:

- Met één, volledig, kaderstellend document naar de raad te komen met daarin concrete(re) doelen en te bereiken effecten, een heldere procesaanpak, opzet voor monitoring etc.;
- De raad daadwerkelijk in staat te stellen te sturen op de inzet en effectiviteit van welzijnssubsidies;
- In afwachting van het kaderstellend document de aanvraag sociale basis 1 jaar uit te stellen;
- De nodige maatregelen te nemen voor de huidige partners en de nieuwe initiatieven met incidentele financiering al dan niet door een verlenging van de huidige subsidies dan wel door een herverdeling door het college;
- De raad op korte termijn te informeren over de vervolgstappen.

Het college zal een nieuw kaderstellend document opstellen met concretere doelen en duidelijke afspraken over monitoring en verantwoording. Deze kaderstelling moet de gemeenteraad in staat stellen beter te kunnen sturen op de effecten van de subsidies in de sociale basis. Het college wil samen met de gemeenteraad verkennen wat hiervoor nodig is: hoe kunnen gemeente en subsidiepartners samenwerken met respect voor ieders rol en hoe krijgen beide meer grip op de effectiviteit van de gesubsidieerde activiteiten? Het college stelt daarom voor een werksessie te organiseren met raadsleden en externe deskundigen over sturing en monitoring in de sociale basis.

Uitstel van de kaderstelling laat onverlet dat de meerjarige subsidierelaties in de sociale basis zijn beëindigd met ingang van 1 januari 2020. Per die datum eindigt tevens de financiële dekking voor nieuwe initiatieven die de afgelopen periode via versnellers of andere incidentele middelen werden gefinancierd. Het was de bedoeling om via de thematafels deze incidentele activiteiten binnen het budget van de sociale basis te financieren. In dit scenario zouden de projecten aanspraak kunnen maken op een meerjarige subsidie vanaf 2020; zij zijn in 2019 immers *incidenteel* gesubsidieerd. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de bestaande subsidierelaties en de nieuwe, incidenteel gesubsidieerde initiatieven die voldoen aan de criteria uit de nota Aanpak Sociale Basis 2020¹. Deze nieuwe initiatieven sluiten aan bij de prioriteiten binnen het sociaal domein. Om de nieuwe initiatieven per 1 januari 2020 te continueren moet binnen het bestaande budget van de sociale basis € 1 miljoen worden herverdeeld. In deze nota legt het college een aantal scenario's voor en vraagt zij de commissie Samenleving om haar opinie.

¹ Dat waren: (1) op 1-1-2020 minimaal twee jaar actief in Haarlem; (2) Draagvlak bij inwoners of de deelnemers aan de activiteit(en) of bij andere organisaties en initiatieven die op het betreffende terrein actief zijn; (3) initiatief heeft toegevoegde waarde; (4) stevigheid van de organisatie.

2. Kernvraag aan de commissie

1. Het college vraagt de commissie mee te werken aan een werksessie over sturing en monitoring in de sociale basis.
2. Het college vraagt de commissie haar voorkeur uit te spreken voor een van de volgende maatregelen om bestaande en nieuwe initiatieven te financieren in 2020:
 - a) Neutrale herverdeling
 - b) Gewogen herverdeling per thema
 - c) Herverdeling door het college
 - d) Subsidie nieuwe initiatieven niet continueren

3. Mogelijke overbruggingsmaatregelen

Het college onderscheidt vier mogelijke overbruggingsmaatregelen met betrekking tot de financiering van bestaande en nieuwe subsidiepartners in 2020. Deze blijven binnen het huidige totaalbudget van de sociale basis. Binnen de verschillende thema's worden budgetten als het ware herschikt.

1. *Neutrale herverdeling*
De financiering van nieuwe initiatieven wordt gecontinueerd door bestaande, meerjarige subsidiepartners én die nieuwe initiatieven met een bepaald percentage te korten.
2. *Gewogen herverdeling per thema*
Aan de ene thematafel nemen meer nieuwe initiatieven deel dan aan de andere; de financiële druk op het budget verschilt dus ook per thema. Deze variant is als (1), maar het kortingspercentage wordt per thema bepaald en is dus bij de ene subsidiepartner hoger dan bij de andere.
3. *Herverdeling door het college*
Bestaande en nieuwe subsidiepartners dienen voor 2020 een subsidieaanvraag in en het college verdeelt het budget op basis van beleidsuitgangspunten die passen binnen het bestaande (of recent geformuleerde) beleid. Dit kan betekenen dat de ene organisatie op bepaalde onderdelen zwaarder wordt getroffen dan de andere.
4. *Voortzetten van de verstrekte meerjarige subsidies en nieuwe initiatieven niet continueren*
De bestaande, meerjarige subsidies worden een jaar verlengd en subsidie voor nieuwe initiatieven verval. Veel nieuwe initiatieven zullen hun activiteiten moeten beëindigen.

De verschillende varianten hebben voor- en nadelen. Deze zijn als volgt thematisch te rubriceren.

Samenwerking en vertrouwen

De gekozen aanpak gaat uit van samenwerking tussen subsidiepartners en vertrouwen van de gemeente in de deskundigheid van de subsidiepartners. Hoe meer de gemeente in het overbruggingsjaar wijzigt in de verdeling van de subsidiebudgetten, hoe meer dat de aanpak voor de lange termijn aantast. Daarvan is het meest sprake als de gemeente de subsidie van *nieuwe*

initiatieven niet continueert en bij een herverdeling door het college, maar ook een gewogen herverdeling kan ervaren worden als vooruitlopen op de nieuwe werkwijze.

Continuïteit activiteiten bestaande en nieuwe partners

De beoogde aanpak (nieuwe initiatieven toelaten bij gelijkblijvend budget) betekent hoe dan ook dat sommige activiteiten van sommige subsidiepartners beëindigd worden. Iedere herverdeling in het overbruggingsjaar betekent ook dat activiteiten van bestaande en/of nieuwe partners beëindigd moeten worden. Bij een *neutrale of gewogen herverdeling* (en waarschijnlijk ook bij een *herverdeling door het college*) worden zowel bestaande als nieuwe activiteiten beëindigd. Bij het *niet continueren van subsidies voor initiatieven* worden – vanzelfsprekend – deze activiteiten grotendeels beëindigd, maar worden bestaande activiteiten van meerjarige subsidiepartners voortgezet.

Administratieve druk

Iedere overbruggingsmaatregel betekent extra administratieve druk doordat gemeente en subsidiepartners afspraken moeten maken vooruitlopend op het meerjarige subsidietraject. Deze druk is het grootst bij een *herverdeling door het college*.

Beleidsmatige vernieuwing

Uitstel betekent ook dat de gewenste beleidsmatige vernieuwing langer op zich laat wachten. Dit is het meest merkbaar bij het *niet continueren van subsidies voor nieuwe initiatieven* en bij een *neutrale herverdeling*.

Risico bezwaar en schadevergoedingen

De *gewogen herverdeling* en de *herverdeling door het college* zou kunnen leiden tot grotere verschuivingen en dus een risico op bezwaar en beroep. Ook bij het *beëindigen van subsidies voor nieuwe initiatieven* is er risico op bezwaar omdat sommige initiatieven al meerdere jaren subsidie ontvangen. Hier staat tegenover dat vanaf het moment dat de meerjarige beschikkingen zijn afgegeven, het duidelijk was dat de subsidies een bepaalde duur hadden.

4. Financiële consequenties

Het beschikbare budget voor 2020 wordt bepaald door het bestaande structurele subsidiebudget van € 15.673.945,-. In het raadsvoorstel was dit opgehoogd met drie bedragen:

1. Het positieve saldo op het budget voor statushouders eind 2019. Dit wordt in 2020 niet meegenomen in het beschikbare budget voor de sociale basis, maar apart gehouden. Wel is er vanaf 2020 minder budget beschikbaar voor het sociaal programma statushouders (€ 245.000,- ten opzichte van circa € 400.000,- uitvoeringskosten nu). Als gevolg van het uitstel van de kaderstelling kan dit in 2020 niet opgevangen worden door meer synergie (en besparing) via de thematafels. Uit het beschikbare budget zal in ieder geval het introductieprogramma voor statushouders gefinancierd moeten worden.

2. In de nieuwe sociale basis worden de uitvoerende activiteiten van BUUV die nu nog door de gemeente worden gedaan, overgedragen aan de maatschappelijke partners. Het budget voor de uitvoering van BUUV wordt toegevoegd aan het budget voor de thematafel Vrijwillige Inzet en Mantelzorg. Omdat de thematafels nu nog niet van start gaan kan dit budget ook niet overgeheveld worden en blijven de uitvoerende taken in 2020 bij de gemeente.
3. Haarlem heeft van het Rijk een eenmalige decentralisatie-uitkering van € 250.000,- ontvangen voor het tegengaan van eenzaamheid. Dit bedrag wordt gespreid over vijf jaar ingezet. In 2020 wordt het toegevoegd aan het budget voor de sociale basis om initiatieven op het terrein van ontmoeten te kunnen blijven subsidiëren. In de jaren 2021-2023 wordt per jaar € 50.000,- toegevoegd aan het budget van de thematafel Ontmoeten.

Bovenstaande resulteert in een totaal beschikbaar budget voor de subsidies sociale basis van € 15.723.945,- (prijspeil 2019). De aanspraak die nieuwe initiatieven maken op subsidie in 2020 telt op tot € 939.800,- (prijspeil 2019). Conform de richtlijnen begroting 2020-2024 (2019/245162) wordt uitgegaan van een indexatie voor lonen en prijzen van 2% in 2020. Het beschikbare structurele subsidiebudget komt daarmee uit op € 16.038.424,- en de aanspraak van nieuwe initiatieven op € 958.596,-.

Overbruggingsmaatregel 1: neutrale herverdeling

Bestaande subsidierelaties en nieuwe initiatieven kunnen in 2020 binnen het bestaande budget gecontinueerd worden als beide ten opzichte van hun subsidie in 2019 komend jaar 5,6% gekort worden.

Overbruggingsmaatregel 2: gewogen herverdeling

De tweede overbruggingsmaatregel is een variant op de eerste en maakt onderscheid naar thema's. Per thema wordt gekeken wat het beschikbare budget is en voor welk bedrag initiatieven aanspraak maken op subsidie. Dat resulteert in een kortingspercentage per thematafel zoals weergegeven in onderstaande tabel. Het genoemde percentage is het verschil tussen het totaal beschikbare budget en het totaal benodigde budget. De korting bij subsidiepartners op het terrein van – bijvoorbeeld – opvoeden en opgroeien (9,5%) is in deze variant aanzienlijk hoger dan bij partners op het terrein van waardevol werk (1,4%). Belangrijk hierbij is de constatering dat door een korting vanuit het Rijk bij opvoeden en opgroeien reeds op voorhand een bezuiniging heeft plaatsgevonden van ruim € 800.000,-.

thema	budget 2020	initiatieven 2020	% korting 2020 ²
financiën op orde	€ 536.735	€ 51.000	8,7
gezonde leefstijl	€ 469.889	€ 0	0,0
ontmoeten	€ 3.346.202	€ 248.880	6,9
opvoeden en opgroeien	€ 3.052.799	€ 320.586	9,5
redzaam in en om het huis	€ 1.685.342	€ 129.030	7,1
vrijwillige inzet en mantelzorg	€ 2.495.165	€ 147.900	5,6
waardevol werk	€ 4.452.291	€ 61.200	1,4

Complicerende factor is dat sommige subsidiepartners op meerdere thema's actief zijn en dus voor verschillende onderdelen van hun subsidie verschillende kortingspercentages te verwerken krijgen.

Overbruggingsmaatregel 3: herverdeling door het college

Bij deze maatregel worden door subsidiepartners aanvragen ingediend en door de gemeente beoordeeld. De financiële consequenties voor subsidiepartners zijn daardoor vooraf niet te ramen.

Overbruggingsmaatregel 4: niet continueren nieuwe initiatieven

Voor bestaande subsidiepartners heeft deze maatregel geen financiële consequenties. Nieuwe initiatieven krijgen in 2020 geen subsidie meer.

In alle bovengenoemde varianten blijft er in 2020 budget beschikbaar voor nieuwe initiatieven die zich in de loop van dat jaar melden bij de gemeente, zoals de subsidieregeling Innovaties sociaal domein (budget: € 150.000,-) en de breedtesportregeling (budget: € 50.000,-). Overwogen kan worden deze twee regelingen in 2020 buiten werking te stellen en het budget in te zetten om de financiële consequenties van de overbruggingsmaatregelen te verzachten. In 2020 kunnen dan geen aanvragen ingediend worden voor deze regelingen.

5. Vervolg

Als de commissie wil meewerken aan een werksessie met externe deskundigen over sturing en monitoring in de sociale basis, dan organiseert het college deze op korte termijn. Vervolgens maakt het college een voorstel voor een aangescherpte uitvraag met concretere doelen en afspraken over monitoring en verantwoording om deze aan de gemeenteraad ter vaststelling voor te leggen. Het proces van aanvragen door de subsidiepartners en beoordeling en beschikking door de gemeente vindt vervolgens plaats in 2020.

² Het tweede bedrag als percentage van het eerste en tweede bedrag samen.

Als de commissie haar voorkeur heeft uitgesproken over een van de overbruggingsmaatregelen neemt het college hierover op korte termijn een besluit en informeert zij de subsidiepartners.

6. Bijlagen

1. Overzicht bestaande, meerjarige subsidierelaties
2. Raming subsidies nieuwe initiatieven 2020